

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 433/2013-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s., K., zastúpenej A., K., v mene ktorej koná advokát JUDr. D. B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na verejné prerokovanie vecí v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupmi a uzneseniami Okresného súdu Stará Ľubovňa sp. zn. 5 Er 399/2010 z 18. novembra 2010, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15 CoE/25/2011 z 1. júla 2011 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 311/2012 z 31. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti R., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. mája 2013, doručená sťažnosť (doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 18. júna 2013) obchodnej spoločnosti R., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorými namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy, základného práva na verejné prerokovanie vecí v jej prítomnosti podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie (súdny proces) podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupmi a uzneseniami Okresného súdu Stará Ľubovňa (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 5 Er 399/2010 z 18. novembra 2010, Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 15 CoE/25/2011 z 1. júla 2011 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Cdo 311/2012 z 31. januára 2013.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že súdny exekútor na jej návrh podal na okresnom súde žiadosť o vydanie poverenia na začatie exekúcie. Exekučným titulom bol rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu K. Okresný súd právo sťažovateľky na výkon vykonateľných rozhodnutí odoprel, keď *„bez akejkoľvek ďalšej procesnej činnosti (vyjadrenie oprávneného, pojednávanie) exekučné konanie zastavil“* v časti trov exekučného konania v sume 230 €.

Podstata argumentácie sťažovateľky v sťažnosti spočíva v tvrdení, že všeobecné súdy rozhodli bez jej účasti, vykonali dokazovanie, ku ktorému sa sťažovateľka nemala možnosť vyjadriť, a rozhodli bez nariadenia pojednávania. Takýto postup je podľa sťažovateľky v rozpore so zákonom, pričom v tejto súvislosti poukazuje aj na judikatúru najvyššieho súdu a ústavného súdu.

Okresný súd podľa sťažovateľky *„nevychádzal z obsahu rozhodcovského spisu“* a označenému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľka vytýka jeho arbitrárnosť

a nepreskúmateľnosť pre nedostatok odôvodnenia v otázke týkajúcej sa prípadu, keď pri vydávaní poverenia na vykonanie exekúcie súd nevykonáva dokazovanie. Konkrétne sťažovateľka uvádza: *„Nepreskúmateľnosť rozhodnutia spočíva aj v tom, že Najvyšší súd nevymedzil hranice dokazovania, teda nevymedzil, čo sa v súlade s jeho právnym názorom má považovať za dokazovanie a aký postup súdu už dokazovaním nie je.“*

V závere sťažovateľka uvádza, že *„Exekučné súdy nepostupovali procesne správne a nevykonali riadne dokazovanie na pojednávaní podľa klasických procesných pravidiel (§ 122 a nasl. OSP), a to za účasti oboch účastníkov a na pojednávaní“* .

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a nálezom vyslovil, že označenými postupmi a rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu boli porušené jej základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a v čl. 36 ods. 1 listiny a právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby označené rozhodnutia okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu zrušil a veci vrátil na ďalšie konanie a aby jej priznal úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého

návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru označenými postupmi a uzneseniami okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré rozhodovali o jej návrhu na vykonanie exekúcie na základe právoplatného rozhodcovského rozsudku, v ktorej vystupovala ako oprávnená osoba. Porušenie svojich práv vidí v tom, že všeobecné súdy v exekučnom konaní rozhodli bez nariadenia pojednávania, hoci pre potreby § 44 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) vykonávali dokazovanie, čím jej odňali možnosť vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

V tejto súvislosti uviedla, že všeobecné súdy postupovali aj v rozpore judikatúrou ústavného súdu (III. ÚS 60/04), ktorú nerešpektovali, a na túto jej námietku ani neodpovedali.

1. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením okresného súdu sp. zn. 5 Er 399/2010 z 18. novembra 2010

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého rozsudku okresného súdu, pretože na základe podaného odvolania patrilo do právomoci krajského súdu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka proti (v sťažnosti) namietanému uzneseniu okresného súdu podala riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľky predmetným uznesením okresného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd odmietol sťažovateľkinu sťažnosť v tejto jej časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením krajského súdu sp. zn. 15 CoE/25/2011 z 1. júla 2011

V tejto časti odôvodnenia ústavný súd uvádza, že lehotu na podanie sťažnosti proti uzneseniu krajského súdu považoval za zachovanú, a to v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54)], podľa ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, v tomto prípade vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu (obdobne napr. I. ÚS 169/09, IV. ÚS 58/2011).

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne

námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec

podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, patrí aj absencia ústavnoprávneho rozmeru namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu.

Z predložených príloh vyplýva, že sťažovateľka ako oprávnená podala súdnemu exekútorovi návrh na vykonanie exekúcie „*pre vymoženie istiny vo výške 33,46 eur...*“

na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku, ktorý vydal Arbitrážny súd K., a následne súdny exekútor podal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd po preskúmaní rozhodcovského rozsudku zistil, že ním bol povinný zviazaný aj na zaplatenie trov rozhodcovského konania v sume 230 €.

Okresný súd napadnutým uznesením exekučné konanie podľa § 57 ods. 2 písm. f) Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní zmení neskorších predpisov v časti trov rozhodcovského konania zastavil a nepriznal súdnemu exekútorovi trovy exekučného konania.

Okresný súd v odôvodnení uviedol, že *„povinná bola rozhodcovským rozsudkom zviazaná aj na zaplatenie trov rozhodcovského konania vo výške 230,00 eur, na základe položiek 1,2,3 pásma 8 Sadzobníka trov rozhodcovského konania, ktorý je prílohou č. 2 k Rozhodcovskému poriadku Arbitrážneho súdu K., avšak Rozhodcovský rozsudok vo svojom odôvodnení tieto trovy rozhodcovského konania nijako bližšie nešpecifikoval a tiež nedoložil k Rozhodcovskému rozsudku vyššie uvedenú prílohu, podľa ktorej Arbitrážny súd rozhodoval o výške trov rozhodcovského konania, s poukazom na to, že takto priznaná výška rozhodcovských trov t. j. 230,00 eur, je v hrubom nepomere k výške istiny, ktorá je vo výške 33,46 eur, kde súd má za to, že takto priznané trovy rozhodcovského konania, ktoré prevyšujú istinu viac ako šesťnásobne, sú v rozpore s dobrými mravmi podľa § 45 ods. 1 písm. c/ zákona 244/2002 Z. z. Treba tiež poukázať na skutočnosť, že ak by oprávnený žaloval svoj nárok v riadnom súdnom konaní, trovy konania povinného - spotrebiteľa by boli v podstatne nižšej výške, ako sú trovy rozhodcovského konania, priznané Rozhodcovským rozsudkom, čím by oprávnený postupoval jednak hospodárne, jednak s istotou, že v časti trov konania by nemohlo dôjsť k rozporu s dobrými mravmi, ako je tomu v danom prípade.“*

Proti rozhodnutiu okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, v ktorom namietala, že okresný súd vec nesprávne skutkovo aj právne posúdil.

Krajský súd po preskúmaní odvolaní napadnutého uznesenia okresného súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), dospel k záveru, že odvolanie sťažovateľky nie je dôvodné.

Krajský súd v odôvodnení uviedol: *„Vo vzťahu k odvolacím námietkam oprávneného je potrebné uviesť, že niet pochybností o tom, že oprávnený s povinnou uzavrel poistnú zmluvu, kde povinná vystupuje ako fyzická osoba, ktorá zabezpečuje svoje potreby, teda ako spotrebiteľ. Oprávnený pri poskytovaní poistenia vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Poistná zmluva je preto zmluvou spotrebiteľskou, pričom ide o štandardnú formulárovú zmluvu uzavretú v súlade s ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, teda k 25. 02. 2007. ako aj v zmysle ust. § 23a zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Odvolacím súdom nebola zohľadnená odvolacia námietka oprávneného spočívajúca v tvrdení o individuálnom zmluvnom dojednaní rozhodcovskej doložky. Rozhodcovská doložka je zakotvená vo Všeobecných poistných podmienkach v časti XV. - rozhodcovské konanie, čo vytvára predpoklad hraničiaci so 100 % istotou, že táto zmluvná podmienka nebola individuálne vyjednávaná. Osobitné vyjednávanie sa má totižto sledovať z pohľadu ochrany spotrebiteľa, čo znamená, že spotrebiteľ si z určitých dôvodov osobitne vymieni nejakú klauzulu, lebo má preňho nejaký osobitný význam.*

Pre skúmanie neprijateľných podmienok v spotrebiteľskej zmluve je právne irelevantné, že podnetom na takéto preskúmanie je porušenie povinnosti zo strany povinnej. Odvolací súd nepopiera právo oprávneného na vymôžeme dlžnej sumy, avšak pri zachovaní všetkých práv spotrebiteľa zakotvených tak vo vnútroštátnom, ako aj európskom práve. Nič nebráni oprávnenému domáhať sa svojich nárokov na všeobecnom súde za predpokladu, že celá rozhodcovská doložka je neprijateľnou. Súd prvého stupňa za v rozpore s dobrými mravmi považoval priznanie trov rozhodcovského konania, s čím sa odvolací súd stotožňuje v celom rozsahu...

Dobré mravy je možné definovať ako pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku. Ak tomuto kritériu časť rozhodcovského rozsudku nevyhovuje, prieči sa dobrým mravom. Samotné zakotvenie rozhodcovskej doložky v poistných podmienkach sa javí ako

neprijateľnou, preto za také je potrebné považovať aj náklady súvisiace s rozhodcovským konaním. Napriek tomu, že súd prvého stupňa nepodrobil súdnej kontrole celú rozhodcovskú doložku, je potrebné považovať za vecne správne aj rozhodnutie o zastavení exekučného konania v časti trov rozhodcovského konania, keďže k takémuto rozhodcovskému konaniu vôbec nemalo dôjsť.“

Odôvodnenie uznesenia krajského súdu nemá v žiadnom prípade arbitrárny charakter. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s takýmto prístupom a z neho plynúcim právnym názorom krajského súdu vysloveným v odvolacom konaní nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosti v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnené podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pokiaľ ide o argument sťažovateľky, že krajský súd nenariadil pojednávanie a neumožnil jej uplatnenie základných procesných práv, krajský súd uviedol, že „*ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP, pričom dospel k záveru, že odvolanie oprávneného nie je dôvodné*“.

Ústavný súd uvádza, že na nenariadenie pojednávania použil krajský súd zákonný dôvod, keď vzhľadom na charakter prerokúvanej veci (rozhodnutie o zastavení exekučného konania v časti trov rozhodcovského konania) nepovažoval jeho nariadenie za dôvodné. Hoci využitie zákonného dôvodu na nenariadenie pojednávania súdom nemôže byť samo osebe považované za porušenie základného práva účastníka konania, môže byť napadnuté

opravným prostriedkom na súde vyššieho stupňa, k čomu v danom prípade aj došlo (obdobne II. ÚS 160/2013).

3. K namietanému porušeniu označených práv postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 311/2012 z 31. januára 2013

Proti rozhodnutiam krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie najvyššiemu súdu, ktorý o ňom rozhodol tak, že ho odmietol ako neprípustné.

Ústavný súd preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým dovolanie odmietol, a nezistil pritom žiadnu skutočnosť signalizujúcu svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. Podľa názoru ústavného súdu koncipované uznesenie najvyššieho súdu a jeho odôvodnenie na s. 4 až s. 10 o neprípustnosti dovolania je určité a zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov, zaujíma stanovisko k podstate dôvodov uvedených v dovolaní, nie je neodôvodnené alebo arbitrárne, a preto ani z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, čo by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľky. V zmysle svojej judikatúry ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne iba tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06), čo však nie je tento prípad.

Najvyšší súd sa podľa názoru ústavného súdu zrozumiteľne vysporiadal s námietkami sťažovateľky, že postupom okresného súdu a krajského súdu jej mala byť odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP, pretože jej vec mala byť prerokovaná verejne, v jej prítomnosti a v konaní malo byť nariadené pojednávanie, keď uviedol: *„V preskúmvanej veci dospelo exekučné konanie do štádia posudzovania splnenia tých zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie. Dovoláním je napadnuté rozhodnutie vydané v tomto štádiu exekučného konania.*

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul

z hľadiska ich súladu so zákonom. V súvislosti s tým najmä skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O. s. p. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávnenej v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. V tomto štádiu súd nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu upravenú v ustanoveniach § 120 až § 136 O. s. p.) - postačujúce je totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených listín a príloh. Vzhľadom na to sa toto oboznamovanie s obsahom listín, posudzovanie splnenia podmienok konania a tiež predpokladov, za ktorých možno vyhovieť žiadosti súdneho exekútora o poverenie na vykonanie exekúcie, nemusí vykonávať na pojednávaní a za prítomnosti oprávnenej a povinného. Táto námietka dovolateľky je vzhľadom na uvedené nedôvodná.“

Vychádzajúc z uvedeného odôvodnenia a z toho, že najvyšší súd sa tiež vysporiadal aj s inými dovolacími námietkami sťažovateľky, a to že v konaní malo dôjsť k vade v zmysle § 237 písm. a) OSP (na s. 5), ústavný súd konštatuje, že v danom prípade nemožno prijať záver o takej príčinnej súvislosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a v sťažnosti označenými právami sťažovateľky, na základe ktorej by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie bolo možné reálne dospieť k záveru o porušení týchto práv (obdobne II. ÚS 160/2013).

Tu treba uviesť, že ústavný súd nálezom sp. zn. II. ÚS 499/2013 z 10. júla 2013 rozhodol v prospech sťažovateľky a tiež prijal i ďalšie sťažnosti na ďalšie konanie, ale táto skutočnosť ešte i vzhľadom na vysvetlenie najvyššieho súdu na s. 5 svojho odôvodnenia nemôže mať na „preskúmanú vec účinky záväzného aplikačného pravidla“, ak navyše v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 595/2012 a pod sp. zn. III. ÚS 264/2012 boli sťažnosti sťažovateľky ešte predtým odmietnuté ako zjavne neopodstatnené a s týmito dôvodmi sa III. senát plne stotožňuje.

S ohľadom na tieto skutočnosti ústavný súd preto rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2013